

Sentimentul Național

Buletin Informativ

Transnistria a fost mai mult afectată de inundații, decât partea dreaptă a Nistrului

Confidența serviciilor e în scădere continuă, datorită cererii mici

ISE a mai scăzut cu două puncte în luna august, față de luna precedentă

În această ediție:

- **Editorial**
- **Evoluția ISE în august**
- **ISE în Transnistria**
- **Indicele Sentimentului Economic General (ISEG)**
- **Contacte**

Precizări metodologice:

Toți indicatorii calculați în cadrul acestei cercetări obțin valori posibile cuprinse între 0 și 200, ce pot fi interpretate în felul următor:

- **valoarea 100** – înseamnă lipsa schimbărilor, constanță, menținerea aceluiași nivel, viziuni neutre pentru viitor;
- **valori cuprinse între 90 și 100** înseamnă un ușor pesimism, o atitudine negativă moderată, stare stabilă, dar cu tendințe mai mult negative. În acest caz, nu se așteaptă schimbări spre bine;
- **valori cuprinse între 100 și 110** înseamnă un ușor optimism, stare pozitivă, posibil, un început de progres în domeniu.
- **valori mai mari de 110** - optimism sau creștere;
- **valori mai mici de 90** – pesimism sau scădere.

Editorial

de Mihai Bologan

Luna august a fost cea care adus o nouă scădere a Indicelui Sentimentului Economic, doar că de această dată ea a constituit deja 2,15 puncte. În cadrul celei de-a treia cercetări pe țară privind economia Moldovei s-a observat care a fost impactul inundațiilor asupra așteptărilor agenților economici. În primul rând, așteptările au devenit mai moderate, ISE fiind în scădere a doua lună consecutiv, de asemenea, unele ramuri au înregistrat scăderi importante după ce au înregistrat nivele înalte ale confidenței în luna iulie. În primul rând este vorba despre ramura construcțiilor, dar și ramura serviciilor. Dacă pe constructori i-au afectat condițiile climatice și posibilele daune cauzate de intemperii, atunci serviciile se confruntă cu scăderea continuă a cererii, care atinge valoarea minimă în luna august și va începe să-și revină începând abia cu luna următoare. Un fapt îngrijorător pentru luna august se prezintă a fi încrederea foarte mică a agenților economici din regiunea transnistreană, care este mult mai mică decât în luna iulie. Fiind într-o vecinătate mai mare cu fluviul Nistru, Transnistria a suferit mai mult, astfel că indicele de încredere al companiilor din regiune este sub 100 de puncte pentru luna următoare. În prezent, nu se poate spune cu certitudine că în luna septembrie va urma o creștere în economie, dat fiind că urmările calamităților sunt cel puțin pe termen mediu.

Sem II 2007	Ian-Mai 2008	Iunie 2008	Iulie 2008	August 2008
118,39	113,96	118,91	117,87	115,72
-	-	-	117,47	113,71

Grafic nr.1 Evoluția ISE și ISEG
(Semestrul II 2007 – August 2008)

Evoluția ISE în ultima lună

Indicele Sentimentului Economic se apropie de cea mai mică valoare înregistrată în ultimii doi ani, după ce a scăzut cu peste 3 puncte în ultimele două luni și există premise să scadă și în continuare.

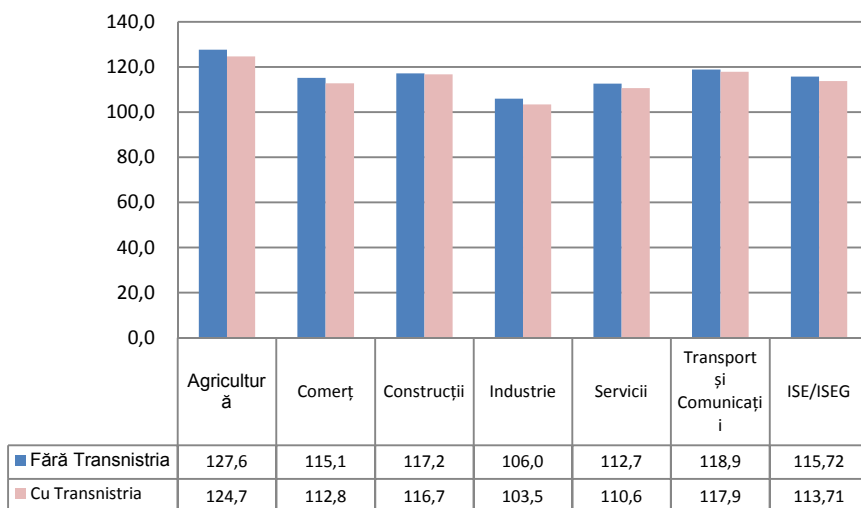
Unica ramură ce a demonstrat stabilitate în ultimele trei luni a fost agricultura, care a stabilit și o ușoară creștere în luna august, ceea ce înseamnă că pînă în toamnă agricultorii au așteptări favorabile privind situația de business. Indicele încrederii agriculturii a constituit 127,6 puncte sau cu 2,6 puncte mai mult decât în iulie 2008. Datorită fluxului mare de produse alimentare autohtone, generate de preponderent de ramura agricolă, au crescut și așteptările agenților economici din comerț pînă la 115,1 puncte.

Companiile din construcții au pierdut din nou supremația în așteptări, având așteptări

Pentru a vă abona gratuit la varianta electronică a Buletinului Informativ sau pentru a solicita produsul comercial ISE Magazin, scrieți-ne pe adresa de e-mail:

SentimentulNational@gmail.com.

Graficul 2. Indicii Încrederii după principalele ramuri ale economiei , în luna august 2008.

Sursa: Sentimentul Național, cercetarea națională a agenților economici, august 2008.

mai modeste decât în luna precedentă cu circa 12 puncte. Motivul principal reprezintă condițiile climatice ce au perturbat lucrările de construcție.

Ramura industrială a rămas la același nivel ca și în luna precedentă, în timp ce serviciile au atins un nou nivel minim pentru ultimii doi ani de cercetare – 112,7 puncte.

Ramura transporturilor și a comunicațiilor a ajuns a doua ca optimism, înregistrând o ușoară creștere pînă la 118,9 puncte.

ISE în Transnistria

Deși în luna iulie a fost depistată pentru prima dată diferențele de percepție ale așteptărilor între companiile de pe cele două maluri ale Nistrului, totuși în luna august ele au atins proporții mari. Dacă cei din dreapta Nistrului au fost afectați doar regional, atunci o bună parte din Transnistria a fost inundată, afectînd agenții economici din zonă. Indicele încrederii regional a înregistrat un nivel de doar 96,5 puncte, cu mult mai puțin decât în restul teritoriului. Comparativ cu luna precedentă, acest indice este în scădere cu peste 17 puncte și demonstrează că situația în zonă nu se va stabili în următoarele luni, urmînd o înrăutățire în următoarea perioadă.

Indicele Sentimentului Economic General (ISEG)

Starea economică în regiunea transnistreană era mai bună din punct de vedere al așteptărilor de viitor în luna iulie, după unele ramuri, în prezent însă situația este mai proastă în toate ramurile.

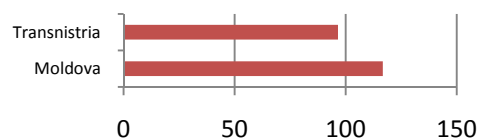
Cea mai mare diferență dintre indicii simpli și generali(ce includ Transnistria) se observă la ramura industriei – 2,5 puncte și agriculturii – 2,9 puncte. Dacă și în luna precedentă industria era mai pesimistă în Transnistria, atunci scăderea în așteptările agricultorilor pot fi explicate doar prin compromiterea unei bune părți din roadă cauzate de intemperii.

Diferențe mici au fost atestate în ramura transporturilor și cea a construcțiilor, în timp ce diferența de ansamblu între ISE și ISEG a atins pentru luna august nivelul de 2,01 puncte, în luna precedentă fiind de doar 0,4 puncte.

ISEG a scăzut cu 3,76 puncte comparativ cu luna precedentă, atîngînd nivelul de 113,71 puncte, sub nivelul minim înregistrat pentru ISE (113,96 în sem I 2008).

Indicatori importanți:

- **Inflația așteptată** de agenții economici este de circa **1,5%** pentru luna august și **4,15%** pentru următoarele 3 luni (septembrie-noiembrie).
- Ca și în lunile precedente, doar în agricultură se așteaptă scăderi de prețuri.
- În Transnistria inflația așteptată de agenții economici este de 2,6% pentru 3 luni.
- **48%** din întreprinderi apelează la credite.

Grafic nr.3 ISE în Republica Moldova(fără Transnistria) și ISE în Transnistria, în luna august 2008

Informații despre produsul comercial

„ISE Magazin” nr.3:

În data de 19 august a avut loc prima prezentare a produsului ISE Magazin pentru mediul de afaceri, fiind invitați reprezentanți ai sectorului bancar și ai organizațiilor internaționale. Detalii pe site-ul www.viitorul.org.

În numărul 3 al ISE Magazin va fi inclus un indicator nou – **Indicele Atractivității Investiționale**. În baza lui se va putea judeca asupra nivelului de dezvoltare a anumitor regiuni și sectoare ale economiei, dar și a potențialului lor investițional.

Prezentări comerciale ale ISE Magazin vor avea loc lunar la IDIS „Viitorul”. De asemenea, putem organiza prezentări și la organizația Dvs. Pentru detalii, contactați autorul.

În „ISE Magazin” se conține varianta completă a studiului Publicația este disponibilă în trei limbi: română, rusă și engleză.

Sentimentul Național: Buletin informativ este o publicație lunară, editată de echipa „Sentimentul Național” (SN) din cadrul IDIS „Viitorul” și este difuzată gratuit, în formă electronică sau imprimată, agenților economici și mass-mediei. Ea conține o prezentare succintă a indicatorilor din produsul comercial ISE Magazin.

Redactor-șef: Bologan Mihai. **Contacte:** Tel. (+373-22)-93-00-63, E-mail: mihai@bologan.md